

Kun voi menettää kaiken

*Nora
Niemi*

Kun voi menettää kaiken

*Nora
Niemi*

Nora Niemi

Kun voi menettää kaiken

SAGA Egmont

Kun voi menettää kaiken

Cover image: Shutterstock
Copyright © 2017, 2022 Nora Niemi and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728247839

1st ebook edition
Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1. Hymyilevä ja huolestunut

Nelli vilkaisi kelloaan. Iltapäivän tunnit liikkuiivat aina tavallista hitaammin, vaikka asiakkaita ja kiirettä riitti. Kahvinkeitin pulputti keittiön puolella, ja Nelli rahasti sairaalan kahvion asiakkaita liukuhihnalla, yksi toisensa jälkeen. Kiire ja väsymys alkoivat painaa yleensä eniten aina lounasajan jälkeen, kun asiakasryntäys helpotti ja oli hetken aikaa vähän hiljaisempaa. Silloin ehti huomata, miten jalat olivat väsyneet seisomisesta ja nälkä kurni vatsassa, kun ei ollut itse ennättänyt syödä lounasta. Mutta vaikka Nelli oli itse kuinka väsynyt, asiakkaille hän jaksoi hymyillä.

Sairaalan kahvio oli paikka, jossa käyvillä ihmisillä oli usein jotain muuta mielessään kuin kahvi ja pulla. Heidän läheisensä saattoi olla vakavasti sairaana jossakin yläkerran osastoilla, ja he tarvitsivat kahvin tekosyyksi ottaa pienen hetken omaa aikaa ajatustensa kanssa. Osalla käynti taas oli onnen täyttämä, kenties tuore lapsenlapsi synnytysosastolla tai hyviä uutisia omasta kroonisesta sairaudesta. Oli tausta mikä tahansa, kahvilan myyjän ystävällinen hymy oli heille tärkeä, ja Nelli yritti pitää sen mielessään silloinkin, kun olisi mieluummin vilkuillut kyllästyneenä kelloaan.

- Onko suunnitelmia viikonlopuksi? Mari kysyi samalla kun kaatoi tuoretta kahvia termospulloon. Nelli pudisti päätään.

- Ei oikeastaan. Ollaan vaan kotona Oskun kanssa, hän sanoi ja hymyili pienesti.

- Lähde meidän mukaan lauantaina, ollaan menossa siihen uuteen baariin kävelykadulla, Mari ehdotti, mutta Nelli ei innostunut.

- En minä taida, se on kuitenkin joku kamalan hieno paikka, Nelli mutisi ja ajatteli lehdessä näkemäänsä uuden yökerhon mainoksia, jotka saivat paikan kuulostamaan fiiniltä ja ennen kaikkea kalliilta.

- Eikä mitä, ihan tavallinen kuppila. Lähtisit nyt, et ikinä tule mihinkään mukaan, Mari maanitteli.

- Joku toinen kerta, Nelli sanoi ja yritti kuulostaa vakuuttavalta. - Huominen tulee vähän liian nopealla varoitusajalla. En minä ehdi saada Oskulle hoitajaa mistään niin nopeasti, hän lisäsi.

- Sinä käytät sitä poikaa aina tekosyynä, Mari puhahti, mutta hänen kasvonsa olivat lempeät. - Ja eikö hänen isänsäkin olisi aika tehdä osuutensa? Voisihan hänkin katsoa Oskun perään joskus, että sinä pääsisit vähän tuulettumaan...

- Ai Vesa vai? Nelli kysyi ällistyneenä. - Kuule, minä jätän Oskun ennemmin vaikka yksin susilauman keskelle kuin annan hänet isälleen. Sitä paitsi kun Vesa häipyi, hän teki hyvin selväksi, ettei halua olla poikansa kanssa minkäänlaisissa tekemisissä, Nelli sanoi. Hänen oli pakko purra huultaan, etteivät hänen silmänsä olisi kostuneet. Vesa oli hänelle edelleen arka paikka kaikkien näiden vuosien jälkeen.

- Kuulostaa aikamoiselta munapäältä, Mari sanoi sympaattisesti.

- Voi jos vain tietäisit, Nelli hymähti.

- Oletko nyt ihan varma, ettet pääse lauantaina? Entäs isovanhemmat, tai joku naapuri... Kai sinä jonkun hoitajan keksisit? Mari yritti vielä.

- Joo, mutta en minä viitsi vaivata näin lyhyellä varoitusajalla. Minä lähden sitten toisen kerran mukaan,

Nelli sanoi, ja toivoi että Mari antaisi asian olla. Oikeasti hän halusi viikonloppuna vain rentoutua ja viettää rauhassa aikaa Oskun kanssa, ulkoilla ja katsella telkkaria, kerätä taas voimia seuraavaan viikkoon. Lisäksi hänellä ei todellakaan ollut varaa lähteä mihinkään kalliiseen yökerhoon juomaan itseään perikatoon.

Yksinhuoltajana hänen rahansa menivät ihan muuhun, mutta hän ei halunnut alkaa valitella tilannettaan Marille. Jokainen teki itse omat valintansa, ja Nelli ei olisi vaihtanut elämäänsä mistään hinnasta, vaikka se olikin välillä niin vaikeaa että häntä itketti. Rahat olivat aina loppu, eikä mihinkään ylimääräisiin menoihin ollut varaa. Ongelmat piti ratkaista yksin, koska apu oli harvassa ja kaukana. Yksinhuoltaja, jolla oli aina rahapula ja kiire ei ollut kenenkään ystävälliställä ylimmäisenä, ja hänen vanhempansakin asuivat toisessa kaupungissa. Joskus Nelli tunsu olevansa niin yksin, että hän mietti, kaipaisiko häntä Oskun lisäksi kukaan, jos hänelle tapahtuisi jotain. Mutta vaikka elämä ei ruusuilla tanssimista ollutkaan, Nelli tiesi, että paljon huonomminkin olisi voinut olla. Hänellä oli sentään Osku, koti ja työpaikka.

Nelli vilkaisi kelloa. Enää kolme tuntia, ja sitten kahvio menisi kiinni. Osku oli varmaan jo päässyt koulusta ja tekisi kotona läksyjä. He voisivat tämän kerran törsätä ja tilata illalla pizzaa, niin Nellin ei tarvitsisi laittaa ruokaa. Vielä muutama tunti töitä, ja sitten hän pääsisi kotiin. Kahvikuppia ja korvapuustia tarjottimellaan työntävä, valkotukkainen rouva ojensi Nellille pisamaisessa kädessään kymmenen euron seteliä, ja Nelli otti sen vastaan ystävällisesti hymyillen. Kun hän ojensi vaihtorahat tiskin yli, vanha rouva hymyili hänelle lämpimästi takaisin. Hän oli selkeästi yksi niistä, jotka olivat sairaalassa käydessään saaneet hyviä uutisia.

Vettä sataa tihutti hiljakseen taivaalta, kun Osku raahusti koulusta kotiin. Reppu painoi melkein yhtä paljon kuin kengät, jotka olivat kastuneet läpimäriksi vesilätäköissä. Osku ajatteli, että kotona hän lämmittäisi itselleen kupin kaakaota ja lukisi vähän aikaa vanhoja Aku Ankkoja ennen kuin edes katsoisi läpsykirjoihin päin. Äiti tulisi töistä vasta viiden jälkeen, joten hänellä oli hyvin aikaa tehdä kotitehtävät siihen mennessä. Osku polkaisi jalallaan isoon vesilätäköön niin, että rapaa lensi kaaressa joka puolelle ja ajatteli, että toisten ei tarvinnut lukea vanhoja, rypistyneitä sarjakuvia, kun he voivat pelata koulun jälkeen pleikkaria tai tietokonetta.

Jo toisella luokalla meno oli aika julmaa. Jos ei ollut uutta puhelinta tai pelejä, ei päässyt suosittujen porukoihin. Välitunnilla sai seistä yksin, kun muut tuijottivat ruutujaan ja pelasivat. Oskulla ei ollut älypuhelinta, saati sitten videokameraa tai omaa tietokonetta, vaikka kaikilla muilla tuntui olevan. Äidillä oli kotona ikivanha tietokone, jota hän sai joskus käyttää katsoakseen netistä lasten areenaa, mutta ei sillä voinut mitään pelejä pelata. Puhelin Oskulla sentään oli, mutta siinä oli näppäimet eikä sillä päässyt nettiin. Nolompaa olisi ollut enää ainoastaan puhelin, jossa olisi veivattavat numerot ja johto. Osku kyllä tiesi, ettei äidillä ollut liikaa rahaa, mutta aina joskus häntä ärsytti olla luokalla ainoa, joka tuli kouluun kirpparivaatteissa eikä tuntenut uusimpia pelejä. Joskus olisi ollut kiva skeitata ihan uudella laudalla, sellaisella mistä kukaan ei ollut vielä ehtinyt potkia pyöriä vinoon ja naarmuttaa sen maalipintaa.

Juuri kun Osku mietti, että isona hän tienaisi niin paljon, että voisi ostaa tietokoneen vaikka joka huoneeseen ja älypuhelimien molemmille korvilleen, hän huomasi naapuritalon pihassa liikettä. Joku kantoi pakettiauton perästä laatikoita sisään Jokisten vanhaan taloon. Osku oli käynyt Jokisilla muutaman kerran, ja talo oli hänestä kuin

linna tai kartano. Siinä oli kolme kerrosta, kaksi etupihaan puolella ja vielä alakerta, joka hävisi talon takapuolelle rinteeseen. Talo oli ollut myynnissä Oskun mielestä ihan tolkkuttoman kauan, monta kuukautta, eikä kukaan ollut halunnut ostaa sitä. Mutta nyt joku kantoi selvästi muuttolaatikoita sisään. Taloon oli siis tullut uusia asukkaita.

Osku kurkotti kaulaansa, mutta ei nähnyt ketään. Laatikoita kantanut mies oli kadonnut sisälle. Muina miehinä Osku pujahti portista talon pihaan ja kurkisti auton sisälle. Siellä ei ollut ketään, ainoastaan iso kasa pahvilaatikoita ja joitakin huonekaluja. Sitten Osku huomasi laatikon, jossa oli leluja. Osku tiesi, että ei pitäisi innostua liikaa, ne voisivat olla vaikka koiran puruleluja, mutta silti hänen sydämensä alkoi hakata kiivaammin. Taloon muuttaisi lapsia. Hän voisi saada uusia kavereita, ja hänen ei tarvitsisi aina leikkiä välitunnilla yksin. Sitten koulussakin olisi vähemmän kurjaa. Enää pitäisi selvittää, millaisia talon uudet asukkaat olivat...

Osku kiersi auton takaa talon ovelle, mutta se oli mennyt miehen perässä kiinni. Ehkä, jos hän kurkistaisi ikkunasta... Osku kiersi talon etupuolen, mutta kaikki ikkunat olivat liian korkealla, eikä hän nähnyt sisälle. Hän mietti hetken, löytäisikö jostain kiipeilytelineitä tai ryhtyisikö hän rakentamaan itselleen puujalkoja, mutta sitten hän näki talon sivuseinällä ikkunan, joka oli aivan maan tasalla ja vielä kaiken lisäksi raollaan. Osku kumartui ikkunalle ja kurkisti siitä sisään. Alakerta. Hän työnsi ikkunaa enemmän auki, jotta pystyisi katsomaan pidemmälle. Huone, johon ikkuna vei oli ilmeisesti vanha varasto tai pannuhuone, ja jos Osku vain kurkottaisi vähän pidemmälle, hän näkisi varmasti enemmän.

- Kukas sinä sitten olet? matala ääni kysyi aivan Oskun selän takaa. Poika säikähti niin, että horjahti, kiljaisi ja

humpsautti sisään avoimesta ikkunasta. Kuului risaus, kun hänen takkinsa repesi ikkunanpuitteissa irrallaan töröttävään naulaan, ja kaitale kangasta jäi roikkumaan ikkunanpuitteisiin kuin pieni lippu. Onneksi kuitenkin tuohon naulaan kiinnijääminen myös hidasti hänen putoamistaan, ja Osku mätkähti kovalle lattialle suurin piirtein yhtenä kappaleena.

Päähän sattui, mutta juuri ennen putoamistaan Osku oli ehtinyt kuulla äkäisen miesäänen kiroavan ikkunan ulkopuolella. Hän oli jäänyt kiinni vakoilustaan, mutta nyt pitäisi päästä äkkiä karkuun ennen kuin hän jäisi kiinni murtautumisestakin, vaikka se olikin tapahtunut vahingossa. Osku yritti kurottua ylös ikkunanpuitteita kohti kiivetäkseen takaisin ulos, mutta ne olivat aivan liian korkealla. Lisäksi päähän sattui niin, että hyvä kun hän pysyi pystyssä. Osku vilkaisi ympärilleen, ja tajusi pudonneensa kodinhoitohuoneeseen, jonka ikkunat olivat korkealla ja tavoittamattomissa. Jos hän jaksaisi siirtää pesukonetta, hän pääsisi kenties kiipeämään sen päältä ikkunalle... Ennen kuin Osku ehti ryhtyä toimeen, tumma hahmo peitti huoneen oviaukon.

- Mitä sinä oikein touhuat? Oletko kunnossa? mies kysyi ja tuli sisään kodinhoitohuoneeseen. Osku katsoi häntä pakokauhun vallassa ja yritti keksiä, miten pääsisi pujahtamaan pakoon, mutta sitten häntä alkoi huimata. Hän horjahti, ja otti tukea seinästä.

- Hei, ei mitään hätää. Onko sinua sattunut? Anna minä autan, mies sanoi ja tuli lähemmäs, mutta Osku yritti hätistää häntä pois. Päähän kuitenkin sattui koko ajan enemmän, ja kun mies tuli lähemmäs, Osku näki että hänellä oli ystävälliset kasvot.

- Minä... putosin, Osku sanoi ja antoi sitten periksi koko ajan pahenevalle huimaukselle. Hän horjahti miestä vasten ja kaatui lopulta tajuttomana hänen jalkoihinsa.

Kun Osku tuli tajuihinsa, hän ei ensin tiennyt, missä oli. Jossakin pehmeässä ja mukavassa paikassa ainakin. Päätä särki, ja häntä väsytti, mutta vähitellen Osku tajusi, ettei ollut kotona.

- Jahas, sinä alat heräillä, miesääni sanoi ja sai Oskun hätkähtämään. - Ihan rauhassa, ei ole mitään hätää, ääni jatkoi, ja kun Osku onnistui tarkentamaan katseensa, hän näki että sohvan reunalla hänen vieressään istui aikuinen mies, joka hymyili. Hän näytti ystävälliseltä, mutta Osku ei tuntenut häntä.

- Mitä... Osku aloitti, mutta unohti mitä oli ollut kysymässä kun alkoi katsella ympärilleen. Talo oli vieras ja kuitenkin jotenkin tuttu.

- Sinä putosit ja löit pääsi, mutta tulet kyllä kuntoon. Mikä sinun nimesi on? Soitetaan sinun vanhemmillesi, etteivät huolestu suotta, mies jatkoi. Osku vain tuijotti häntä hetken aikaa saamatta sanaa suustaan ja yritti yhdistää pisteitä. Hän tajusi olevansa Jokisten talossa, ja mies oli se muuttaja. Hän muisti, miten oli pudonnut ikkunasta ja mies oli tullut huoneeseen ja sitten kaikki muuttui sumuiseksi ja sekavaksi.

- Muistatko mitä tapahtui? mies kysyi. Osku nyökkäsi, vaikka se olikin puolittain valhe. Nyökkääminen oli kuitenkin virhe, koska pään heiluttelu pahensi kipua, ja poika irvisti.

- Putosit aika korkealta, mutta tulet kyllä kuntoon, mies sanoi.

- Mistä tiedät? Osku kysyi ja katsoi miestä epäluuloisesti.

- Kyllä minä tiedän, mies vastasi hymyillen. - Minä olen lääkäri. Lastenlääkäri.

Osku katseli miestä hetken aikaa hiljaa, ja mietti mitä hänen pitäisi tehdä tai sanoa. Lääkärimies tuijotti häntä niin kuin olisi pelkästään katsomalla yrittänyt saada hänestä jotain tietoa. Osku halusi äidin luo. Paljonkohan

kello oli? Jos äiti oli tullut jo kotiin, hän olisi varmasti huolissaan, kun Osku ei ollut kotona. Hän yritti nousta sohvalta lähteäkseen kotiin, mutta jalat tuntuivat painavan yhtä paljon kuin säkillinen betonia ja päätä kivisti niin, että silmissä näkyi tähtiä.

- Ota ihan rauhallisesti, mies sanoi ja kumartui lähemmäs. - Mikäs se sinun nimesi nyt oli? Hoidetaan asiat kuntoon, mies sanoi.

- Osku, poika sanoi ja katsoi miestä terävästi. Hän ei oikein tiennyt, mitä mieltä olisi miehestä ollut. - Osku Koistinen.

- Minä olen Henrik, mies sanoi ja nyökkäsi pojalle. - Kuulepas, Osku Koistinen, meidän pitäisi varmaan soittaa vanhemillesi. Kerrotaan heille, missä sinä olet, etteivät huolestu turhaan. Onko sinulla puhelimesa vanhempiesi numeroa?

- Äiti on vielä töissä, Osku sanoi.

- Entäs isäsi?

Osku vain kohautti olkapäitään, eikä sanonut mitään. Henrik ymmärsi yskän.

- Pitäisi varmaan kuitenkin soittaa äidillesi, että hän tietää...

- Minä asun tuossa naapurissa, voin mennä kotiin odottamaan, Osku sanoi ja viittasi kädellään ulko-ovea kohti.

- Kuinka naapurissa? mies kysyi ja vilkaisi ikkunasta ulos pientaloalueelle.

- Ihan tuossa vastapäätä, Osku sanoi. - Äiti tulee viideltä kotiin, se on varmaan ihan kohta kotona.

Henrik vilkaisi ulos ikkunasta tien toisella puolella siintävään rivitaloon päin ja katsoi sitten kelloaan. Puoli viisi.

- Mitäs jos tehdään kuitenkin niin, että odotetaan täällä yhdessä, että äitisi tulee. Minä vien sinut sitten kotiin. Sinä

putosit aika pahasti ja jonkun on syytä pitää sinua silmällä. Voin antaa sinulle kohta lääkettä tuohon särkyyn, mutta sinun pitäisi olla jonkun aikuisen seurassa ainakin seuraavan vuorokauden ajan, ettei mitään jälkiseurauksia tule, mies selitti.

- Ei minun mitenkään käynyt, Osku intti.

- Pelataan nyt kuitenkin varman päälle ja odotetaan nyt vaan yhdessä, että äitisi tulee töistä, Henrik päätti.

Osku nojasi taaksepäin sohvalle ja laittoi kätensä puuskaan rinnalleen. Jos hän kerran oli jumissa miehen kanssa, hän voisi käyttää ajan hyväkseen ja kysyä mieheltä sitä asiaa, minkä takia hän oli pudonnut ikkunasta.

- Onko sinulla lapsia? Osku töksäytti.

- Ei ole, mies vastasi hieman yllättyneenä. - Kuinka niin?

- Ai, Osku sanoi pettyneenä. Kaikki vaiva ihan turhan takia. Ei lapsia, ei uusia kavereita. - Entä se lelulaatikko auton perässä? Osku kysyi, kun muisti mitä oli nähnyt.

Henrik katsoi poikaa hieman huvittuneena.

- Sinä se olet ehtinyt tutkia kaiken mahdollisen. No, ainakaan muistinmenetystä sinulla ei ole. Ne lelut liittyvät minun työhöni.

- Niin, Osku sanoi ja ymmärsi. - Lääkäri, lastenlääkäri.

- Vähän niin kuin Bond, James Bond, mies sanoi ja hymyili, mutta Osku pudisti päätään.

- Ei ole yhtään sama asia, hän sanoi vakavana.

Henrik hymähti itsekseen pojan aikuismaiselle vastaukselle. Poika tuntui olevan päällisin puolin kunnossa, mutta pudotus kodinhoitohuoneen ikkunasta oli ollut melkoinen, ja tajunnanmenetys merkki, jota ei voinut jättää huomiotta. Kaikki vaikutti hyvältä, mutta hän tiesi että oli silti tärkeää seurata tarkasti vakavan ja tarkkanäköisen oloisen pojan eleitä ja ilmeitä. Mitään ei saanut jättää huomioimatta. Hän jos kuka tiesi, miten katastrofaalisia seurauksia sillä saattoi olla, jos jätti pienimmän ja